

บทความวิจัย (Research Article)

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล The Municipality School Administrative Strategies for Social Responsibility

ประทีป ทับโตน¹ ศักดา สถาพรพวนา² อรสา จรูญธรรม³

Pratheep Tuptone¹ Sakda Sathapornwachana² Orasa Charoontham³

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{1,2,3}Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University

*Corresponding Author, e-mail: pratheep.bai@gmail.com

Received: March 6, 2020; Revised: March 31, 2020; Accepted: April 6, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล และ 4) ประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ การวิเคราะห์เอกสารและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาและการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น การพัฒนางานกลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 340 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 289 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบ

สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา ค่า Chi-square, Df, P-value, GFI, AGFI RMSEA, PNI_{modified}, ความถี่, ร้อยละ, $\bar{X}$, SD

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อย และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 2) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากค่าสูงที่สุดไปค่าต่ำสุดดังนี้ ด้านมนุษยธรรม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ธรรมาภิบาล และกฎหมาย 3) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล มี 5 กลยุทธ์หลัก คือ กลยุทธ์พัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ กลยุทธ์การยึดหลักนิติธรรมและปทัสถานทางสังคม กลยุทธ์การสร้างจิตอาสาและบริการสาธารณะ กลยุทธ์สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกลยุทธ์การสร้างโปร่งใส ความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วม 4) ตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ผลการตรวจสอบเชิงคุณภาพพบว่า กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และการตรวจสอบเชิงปริมาณพบว่า กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม มีความถูกต้อง และเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : กลยุทธ์ การบริหารสถานศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคม

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the elements of social responsibility of the schools under the municipality; 2) study the current and desirable conditions of administration for social responsibility of the schools under the

municipality; 3) develop the municipality school administrative strategies for social responsibility; 4) examine the drafted the municipality school administrative strategies for social responsibility. The research methodology comprised 4 phases: Phase 1 was conducted by document analysis and factor analysis. Phase 2 was conducted by study of the current and desirable states. Phase 3 was conducted by developing administrative strategies. Phase 4 was conducted by examining administrative strategies. The sample group consisted of 340 and 289 schools administrators in the amount of as well as 15 specialists. The research instruments were questionnaires and in-depth interviews. The data were analyzed using content analysis, Chi-square, Df, P-value, GFI, AGFI, RMSEA, $PNI_{modified}$, frequency, percentage, and SD.

The results of this research were as follows. 1) The elements of social responsibility of the schools under the municipality included 5 major elements and 12 minor elements. And the result of modelling confirmatory was agreeable with the empirical data with the statistical significance of 0.01. 2) The study of the current conditions showed that the overall was high in every aspect, desirable conditions of administrative showed that the overall was highest in every aspect while the needs of administrative strategies for social responsibility contained the index value of needs arranged from the highest to the lowest as humanity, environment, economy, good governance, and law. 3) The development of administrative strategies for social responsibility contained 5 major strategies to develop educational resource management to be effective, a strategy to maintain the rule of law and norm, strategy to establish volunteers and public services, a strategy to establish good subconscious to natural resource and environment, and a strategy to establish transparency, justice, and participation. 4) The examination of the municipality school administrative strategies for social responsibility presented that qualitative results of administration strategies for social responsibility were accurate, appropriate, possible, and beneficial with every aspect at the highest level. Moreover, the quantitative examination found

that administrative strategies for social responsibility were accurate, and possible at the highest level as well as appropriate and beneficial at the high level.

Keywords: Strategy, School Administrative, Corporate Social Responsibility

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 กระแสโลกาภิวัตน์จากอิทธิพลความเจริญทางเทคโนโลยีและระบบอินเทอร์เน็ต ได้เปลี่ยนโลกเป็นระบบที่มีความรู้เป็นฐาน (Knowledge-based) บวกกับนโยบายกฎหมายของภาครัฐ แนวคิดของตะวันตกมุ่งธุรกิจเน้นความมั่งคั่ง (Wealth) ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กระตุ้นมนุษย์ให้เห็นแก่ตัว ขาดความซื่อสัตย์สุจริต มีความโลภและค่านิ่งถึงแต่ด้านวัตถุ ผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ความถูกต้อง คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมได้ถูกละเลย การบริหารและการจัดการภาคเอกชนและภาครัฐประสบกับภาวะวิกฤตขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม และสิ่งแวดล้อมถูกทำลายอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตประชาชน (Boonmongkorn, 2007) จากปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ผู้คนรวมตัวกันในสังคมทุกกลุ่ม หน่วยงาน และองค์กร เกิดความตระหนักและหันมาสนใจถึงคุณธรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินธุรกิจ โดยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือเรียกกันว่า CSR (Corporate Social Responsibility) ความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถใช้เพื่อเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Chareonwongsak, 2015) ในการสร้างคนดีมีวินัย มีค่านิยมที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม และความยุติธรรม (Arjinsamajarn, 2007) องค์กรสหประชาชาติได้เน้นเรื่อง People Planet และ Profit เมื่อปี 1987 ให้มองคุณค่าและประเมินผลสำเร็จขององค์กรอย่างสมดุล 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการดำเนินกิจกรรมด้วยความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถประเมินความเสี่ยงและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างครบถ้วน อันนำไปสู่ความยั่งยืนขององค์กร (Institute Social Business, 2013)

โดยเฉพาะสถานศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่ามีปัญหาขาดการบริหารจัดการที่ดี (Asawaphum, 1998) ด้านโครงสร้างไม่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ ด้านการบริหารงานบุคคลขาดธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรไม่เพียงพอ ด้านสวัสดิการขาดการสร้างขวัญและกำลังใจ

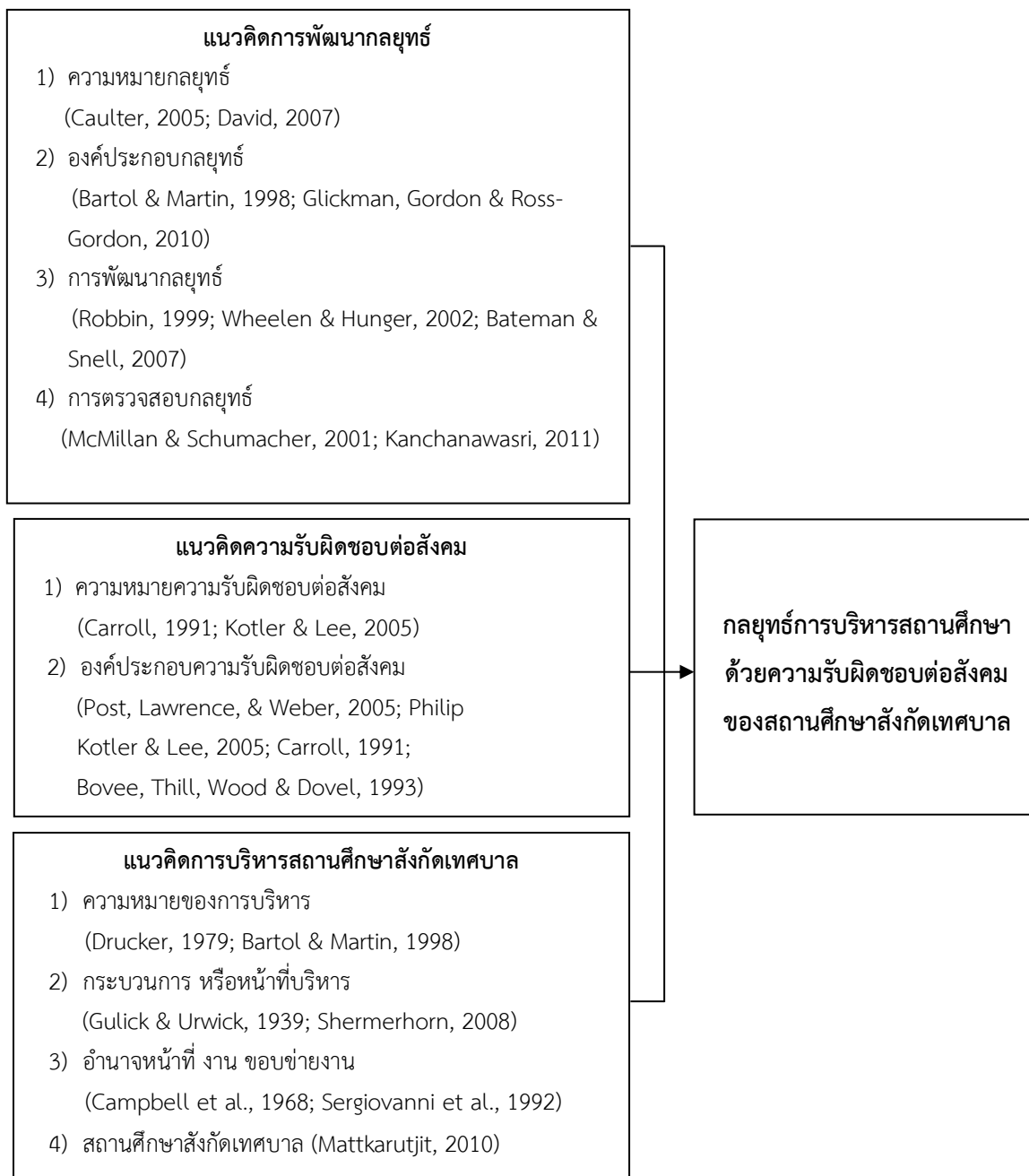
ให้กับครูและบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ขาดการดูแลรักษาซ่อมแซม ด้านการบริหารวิชาการขาดการบูรณาการหลักสูตรให้คล้องกับความต้องการของผู้เรียน ด้านการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความพร่อง ด้านการมีส่วนร่วมขาดการระดมทุนทรัพยากรจากชุมชน สนับสนุนการจัดการศึกษา ด้านวินัยและการรักษาวินัยผู้บริหาร ครู และบุคลากร ด้านผู้เรียนยังขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (Runcharoen, 2014; Secretariat of Council Education, 2008; Powpa, 2011) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ายังขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

จากที่ดังกล่าวมาข้างต้น ประกอบกับการทบทวนภารกิจหลักในการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมาปรับใช้ในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการศึกษาจะต้องพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาสังกัดเทศบาลให้มีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม หน่วยงานต้นสังกัดนำไปกำหนดเป็นแนวทางกำหนดนโยบายสำหรับพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม และผู้บริหารของสถานศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล
4. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล มี 2 ขั้นตอนย่อย ขั้นตอนย่อยแรก การศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา เครื่องมือ ได้แก่ แบบศึกษาเอกสาร มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 สังเคราะห์เอกสารได้องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อยของความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ขั้นตอนย่อยที่สอง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยการกำหนดขนาดตัวแปร 20 : 1 มีตัวแปรทั้งสิ้น 17 ตัวแปร ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 340 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 340 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม LISREL 8.80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ Chi-square, Df, P-value, GFI, AGFI, RMSEA, $\bar{X}$, SD, ความถี่ และร้อยละ

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 289 คน โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$, $\bar{X}$, SD, ความถี่ และร้อยละ

3. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เพื่อกำหนดร่างกลยุทธ์ด้วยวิธีวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix Analysis วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

4. การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล มี 2 ขั้นตอนย่อย คือ ขั้นตอนย่อยที่ 1 การตรวจสอบเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม จากผู้ทรงคุณวุฒิ 15 ท่าน เป็นการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนย่อยที่ 2 การตรวจสอบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 289 คน โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน

โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ $\bar{X}$ และ SD

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ คุณภาพการให้บริการ การบริหารจัดการงบประมาณ และคุณภาพผลผลิต 2) ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย และการปฏิบัติตามปทัสถานทางสังคม 3) ความรับผิดชอบต่อด้านมนุษยธรรม มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การอาสาสมัคร และการบริจาค 4) ความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การดูแลสิ่งแวดล้อม และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และ 5) ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การปฏิบัติอย่างโปร่งใส การปฏิบัติด้วยความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วม ผลการวิเคราะห์หองประกอบเชิงยืนยันพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่า Chi-Square = 27.66, Df = 26, P-value = 0.38, GFI = 0.99, AGFI = 0.96 และ RMSEA = 0.014

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่า 2.1 สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกฎหมาย ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา ได้แก่ ด้านธรรมาภิบาล ($\bar{X} = 4.14$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านมนุษยธรรม ($\bar{X} = 3.74$) 2.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านธรรมาภิบาล ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านมนุษยธรรม ($\bar{X} = 4.65$) และ 2.3 ความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่าค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากค่าสูงสุดไปค่าต่ำสุดดังนี้ ด้าน

มนุษยธรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.24$) ด้านสิ่งแวดล้อม ($PNI_{\text{modified}} = 0.21$) ด้านเศรษฐกิจ ($PNI_{\text{modified}} = 0.19$) ด้านธรรมาภิบาล ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$) และด้านกฎหมาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.10$)

3. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่า วิสัยทัศน์ กำหนดได้ดังนี้ “สถานศึกษาบริหารด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้ทรัพยากรการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ตามกฎหมายและปทัสถานทางสังคม การสร้างระบบอาสาสมัครและการบริจาค คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและบริหารภายใต้หลักธรรมาภิบาลทั้งองค์การ” และมี 5 พันธกิจ 5 เป้าประสงค์ 5 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 35 แนวทางปฏิบัติ

4. การประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล 4.1 การตรวจสอบเชิงคุณภาพ พบว่า วิสัยทัศน์กำหนดได้ “บริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างจิตอาสาบริการสาธารณะ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามหลักนิติธรรม ปทัสถานทางสังคม และธรรมาภิบาล” และประกอบด้วย 5 พันธกิจ 5 เป้าประสงค์ 5 กลยุทธ์หลัก คือ กลยุทธ์พัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ กลยุทธ์การยึดหลักนิติธรรมและปทัสถานทางสังคม กลยุทธ์การสร้างจิตอาสาและบริการสาธารณะ กลยุทธ์สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกลยุทธ์การสร้างความปลอดภัย ความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วม 12 กลยุทธ์รอง และ 30 แนวทางปฏิบัติ โดยทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.71$) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.58$) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.60$) และด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.63$) 4.2 การตรวจสอบเชิงปริมาณ พบว่า ด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$)

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ผู้วิจัยเห็นว่า มีประเด็นสำคัญสำหรับการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ผลของการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัด

เทศบาล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และ 12 องค์ประกอบย่อย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ได้ศึกษาค้นคว้าดังนี้

1.1 องค์ประกอบหลักความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ คุณภาพการให้บริการ การบริหารจัดการงบประมาณ และคุณภาพของ ผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thongborisut (2016) ที่ได้วิจัยเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิง โครงสร้างตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ คือ การจัดระบบและวิธีบริหารสถานศึกษา การ จัดการเรียนการสอนและงานบริการที่ตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกำหนดและ จ่ายเงินเดือน ค่าจ้างแก่บุคลากร และการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการบริจาคเพื่อการกุศล

1.2 องค์ประกอบหลักความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย และการปฏิบัติตามปทัสถานทางสังคม ทุก องค์ประกอบมีความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สอดคล้องกับ Thongborisut (2016) ที่ได้วิจัยเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อ สังคมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา พบว่า รูปแบบและขอบข่ายที่ เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย คือ การไม่ละเมิดสิทธิและส่งเสริมสนับสนุนเสรีภาพ การ ปฏิบัติตามกฎหมาย สังคม การปฏิบัติตามมาตรการภาครัฐและการต่อต้านการทุจริต

1.3 องค์ประกอบหลักความรับผิดชอบต่อสังคมด้านมนุษยธรรม มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การอาสาสมัคร และการบริจาค ทุกองค์ประกอบมีความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของ สถานศึกษา สอดคล้องกับ Thongkhachok (2013) ที่ได้กล่าวถึง การดำเนินการตามความปารถนา ของสังคมว่าจะเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เน้นการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสวัสดิการของมนุษย์ ด้วย ความสนใจในกิจกรรมการให้การช่วยเหลือของชุมชน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน สอดคล้องกับ Kotler and Lee (2005) ที่ได้กล่าวถึง การช่วยเหลือด้านปัญหาทางสังคมโดยตรงใน รูปของการบริจาคเงินหรือวัตถุสิ่งของ โดยมากมักจะเป็นไปตามกระแสความต้องการจากภายนอก หรือมีผู้เสนอให้ทำ มากกว่าจะเกิดจากการวางแผนหรือออกแบบกิจกรรมจากภายในองค์กรเอง

1.4 องค์ประกอบหลักความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การดูแลสิ่งแวดล้อม และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ทุกองค์ประกอบมี

ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สอดคล้องกับ Sornsuan (2014) ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงและถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญ คือ (1) ประเด็นการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยโรงเรียนควรกำหนดมาตรการการสนับสนุนและรณรงค์การบริโภคอย่างยั่งยืน และรณรงค์การใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมาปฏิบัติเพื่อลดการใช้พลังงาน ลดการใช้น้ำ และทรัพยากรอื่น ๆ โดยพิจารณาถึงตัวชี้วัดของการปฏิบัติที่ดี และมีการนำไปเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ ด้วย และโรงเรียนควรจัดหาทรัพยากรจากผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และ (2) ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ การลดผลกระทบและการปรับตัว โดยโรงเรียนควรดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อลด และทำให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งทางตรงและทางอ้อมให้น้อยที่สุดภายใต้การควบคุมของโรงเรียน และกระตุ้นให้มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกันในขอบเขตของโรงเรียน

1.5 องค์ประกอบหลักความรับผิดชอบต่อสังคมด้านธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การปฏิบัติอย่างโปร่งใส การปฏิบัติด้วยความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วม ทุกองค์ประกอบมีความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สอดคล้องกับ Thongkhachok (2013) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านธรรมาภิบาลเน้นการบริหารจัดการด้วยความโปร่งใสและพร้อมต่อการเปิดเผยข้อมูล ตลอดจนมุ่งเน้นการคำนึงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นในระยะยาว สอดคล้องกับ Sornsuan (2014) ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติที่เป็นธรรม มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงและถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญคือ (1) ประเด็นการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม กล่าวคือ โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการนำนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่คล้ายคลึงกันมาใช้โดยไม่สนับสนุนให้เกิดพฤติกรรม การต่อต้านการแข่งขันขึ้น (2) ประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ กล่าวคือ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายให้บุคคลที่ปฏิบัติงานในนามของโรงเรียนดำเนินการตามแนวทางต่าง ๆ ของโรงเรียน และ (3) ประเด็นการเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน โรงเรียนควรดำเนินการสืบสวนอย่างเหมาะสมเพื่อให้มั่นใจว่ามีการอนุญาตให้ใช้ หรือการทำลายทรัพย์สินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

2. การอภิปรายผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีของความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษา ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดยผู้วิจัยขออภิปรายประเด็นที่อยู่ในระดับมากที่สุดดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบันมีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ผลของการวิจัยพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มากที่สุดคือ ด้านกฎหมาย และองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การปฏิบัติตามปทัสถานทางสังคม สอดคล้องกับ Carroll (1991) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การได้ให้สัญญาณกับสังคม ในการที่จะประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและเคารพต่อกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีในสังคม โดยองค์กรธุรกิจมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายที่สังคมได้กำหนดไว้ ซึ่งหากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษหรือปรับ

2.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มากที่สุดคือ ด้านสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบย่อยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากัน ทั้งการดูแลสิ่งแวดล้อม และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ Sornsuan (2014) ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงและถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญ 2 ประเด็นคือ (1) ประเด็นการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยโรงเรียนควรกำหนดมาตรการการสนับสนุนและรณรงค์การบริโภคอย่างยั่งยืน และรณรงค์การใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมาปฏิบัติเพื่อลดการใช้พลังงานลดการใช้น้ำ และทรัพยากรอื่น ๆ โดยพิจารณาถึงตัวชี้วัดของการปฏิบัติที่ดี และมีการนำไปเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ ด้วย และโรงเรียนควรจัดหาทรัพยากรจากผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และ (2) ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดผลกระทบและการปรับตัว กล่าวคือโรงเรียนควรดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อลดและทำให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งทางตรงและทางอ้อมให้น้อยที่สุดภายใต้การควบคุมของโรงเรียน และกระตุ้นให้มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกันในขอบเขตของโรงเรียน

2.3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา จากผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านมนุษยธรรม เมื่อพิจารณารายละเอียดองค์ประกอบย่อยของความรับผิดชอบต่อสังคมด้านมนุษยธรรม พบว่า ค่าดัชนี PNI_{modified} ของความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การบริจาค

สอดคล้องกับ Kotler and Lee (2005) ที่ได้กล่าวถึง การนำส่วนหนึ่งของรายได้หรือบริการไปบริจาค เพื่อสาธารณกุศล แสดงความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยการนำเงิน สิ่งของ ไปร่วมทำบุญ ให้ทุนการศึกษา บริจาคให้กับผู้ด้อยโอกาสในสังคม ระดมเงินตั้งเป็นกองทุนเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส การอาสาสมัครช่วยเหลือชุมชน เป็นวิธีการที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กรกับชุมชนได้เป็นอย่างดี และยังทำให้พนักงานรับรู้ เข้าใจถึงความจำเป็น ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนได้เป็นอย่างดี เพราะเปิดโอกาสให้พนักงานได้เป็นตัวแทนขององค์กรเข้าไปทำหน้าที่ของพลเมืองดีในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ องค์กรควรให้การสนับสนุนพนักงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพิจารณาความดีความชอบ เบี้ยเลี้ยงพิเศษ

3. การอภิปรายผลการตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่าเป็นการตรวจสอบเชิงคุณภาพและการตรวจสอบเชิงปริมาณ สอดคล้องกับ Keeves (1988) ที่ได้กล่าวว่า การสร้างกลยุทธ์ต้องมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง นำไปสู่การดำเนินงาน ในส่วนของการตรวจสอบกลยุทธ์ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้มาตรฐานการประเมินตามแนวคิดของ McMillan and Schumacher (2001) และ Kanchanawasri (2011) คือ ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะการตรวจสอบกลยุทธ์เชิงคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะสอดคล้องกับแนวคิดของ Eisner (1976) ที่ได้เสนอแนวคิดการตรวจสอบกลยุทธ์โดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ เนื่องจากการศึกษาในบางเรื่องต้องการความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย โดยมีรายละเอียดประเด็นเรียงลำดับการอภิปรายดังนี้

3.1 จากการดำเนินการตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย วิสัยทัศน์/5 พันธกิจ/5 เป้าประสงค์ /5 กลยุทธ์หลัก/12 กลยุทธ์รอง และ 30 แนวปฏิบัติ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ David (1997) และ Kruengkrai (2017) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์นั้นจะต้องประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์เป้าประสงค์ และแนวทางปฏิบัติ

ภาพรวมผลการประเมินกลยุทธ์หลักการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่า กลยุทธ์หลักประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ 1) กลยุทธ์พัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ 2) กลยุทธ์การยึดหลักนิติธรรมและปทัสถานทางสังคม 3) การสร้างจิตอาสาและบริการสาธารณะ 4) กลยุทธ์สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) กลยุทธ์การสร้างความปลอดภัย ความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วม และพบว่า ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม หากมีกระบวนการนำไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ย่อมส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และสร้างคุณภาพให้เกิดกับสังคม เช่นเดียวกับ Leekul (2015) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จมีความจำเป็นที่ผู้บริหารต้องใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม การรับรู้ประเด็นทางสังคม การให้บริการต่อสังคม การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในสังคม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของชุมชน การสร้างจิตอาสาต่อสังคม และการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อสังคม

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล นับเป็นการกำหนดกลยุทธ์ทางการบริหารให้กับผู้บริหาร เพื่อวางรากฐานทางการศึกษาของผู้เรียนที่ส่งผลไปถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมที่ดีในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข มีความรับผิดชอบต่อสังคม ปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคม จากบทความนี้แสดงให้เห็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคม สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล และกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ทั้งวิสัยทัศน์ “บริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างจิตอาสาบริการสาธารณะ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามหลักนิติธรรม ปทัสถานทางสังคม และธรรมาภิบาล” และ 5 พันธกิจ 5 เป้าประสงค์ 5 กลยุทธ์หลัก คือ กลยุทธ์พัฒนาการบริหารทรัพยากร

ทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ กลยุทธ์การยึดหลักนิติธรรมและปทัสถานทางสังคม กลยุทธ์การสร้างจิตอาสาและบริการสาธารณะ กลยุทธ์สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกลยุทธ์การสร้างความปลอดภัย ความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วม 12 กลยุทธ์รอง และ 30 แนวทางปฏิบัติ สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมออนไลน์ยุคโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

และยังพบว่ากลยุทธ์หลักทั้ง 5 นั้นเป็นการจัดเรียงตามองค์ประกอบ มิได้จัดเรียงตามลำดับจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จากมากสุดถึงน้อยสุด แต่หากจัดตามลำดับความต้องการจำเป็น โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลหรือสังกัดอื่น ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ/หรือมัธยมปลาย สามารถเลือกกลยุทธ์การสร้างจิตอาสาและบริการสาธารณะมาดำเนินการเป็นอันดับแรก และ/หรือกลยุทธ์อื่นตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมและบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ อีกประการหนึ่งด้วย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ควรนำกลยุทธ์จากการวิจัยในครั้งนี้ไปบูรณาการกับกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่เดิมในสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ในภาพรวมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง และควรปรับทัศนคติโดยเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จต้องดำเนินงานอยู่บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง แล้วดำเนินการแบบมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ครู บุคลากร มีการตกเถียง และอาศัยความอดทนในการดำเนินงานซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลายาวนาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด อาจมีการบูรณาการพิจารณาองค์ประกอบย่อยที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อจัดทำเป็นโครงการ กิจกรรมนำร่อง หรือนำแนวทางการปฏิบัติ เช่น สนับสนุนกิจกรรม โครงการให้นักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดี รู้จักการวางแผนการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเรียบง่าย สร้างสรรค์ ด้วยการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ ในธรรมชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับความต้องการในการแก้ไขปัญหาที่กระทบสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่อไป พร้อมติดตาม ปรับปรุง และพัฒนาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานระดับนโยบายสามารถนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ท้องถิ่นจังหวัด และท้องถิ่นอำเภอ นำ 5 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง 30 แนวทางปฏิบัติ ไปกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ การประเมินและติดตาม เพื่อให้สถานศึกษาสังกัดเทศบาลใช้เป็นแนวทางบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประสิทธิผล เกิดเป็นแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

2. กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ทั้ง 5 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 30 แนวทางปฏิบัติ เป็นการจัดเรียงตามองค์ประกอบ มิได้จัดเรียงตามลำดับจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จากมากที่สุดถึงน้อยสุด โดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเลือกกลยุทธ์ใดก็ได้ขึ้นอยู่กับความพร้อม ความเหมาะสม และบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลควรนำกลยุทธ์จากการวิจัยในครั้งนี้ไปบูรณาการกับกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่เดิมในสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ในภาพรวมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง และควรปรับทัศนคติโดยเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จต้องดำเนินงานอยู่บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง แล้วดำเนินการแบบมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ครู และบุคลากร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

2. ควรมีการวิจัยโดยศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดยเพิ่มขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploration Factor Analysis หรือ EFA) แล้วดำเนินการต่อยอดวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis หรือ CFA)

3. ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

4. ควรมีการวิจัยและศึกษากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค

5. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาที่นำกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลไปใช้

References

- Arjinsamajarn, C. (2007). *Leadership in organization*. Bangkok: Panyachon. [in Thai]
- Asawaphum, S. (1998). *Teaching documents of major subjects and educational administration theory*. Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani Rajabhat Institute. [in Thai]
- Bartol, K. M., & Martin, D. C. (1998). *Management* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Bateman, S. T., & Snell, S. A. (2007). *Management: leading & collaborating in a competitive world* (7th ed.). Boston: Irwin McGraw-Hill.
- Boonmongkorn, J. (2007). *Business ethics*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Bovee, Courtland L., Thill, John V., Wood, Marian B., & Dovel, George P. (1993). *Management*. New York: McGraw-Hill.
- Cambell, Ronald F., John E. Corbally, Jr., & John A. Ransayer. (1968) *Introduction to Educational Administration* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon, p. 69.
- Carroll, A. B. (1991). The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward The Moral Management of Organization Stakeholders. *Business Horizons*, 34(4), 39-48.
- Caulter, M. (2005). *Strategic Management in Action*. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Chareonwongsak, K. (2015). *CSR in Thailand is still far from sustainability*. Retrieved January 15, 2017, from <http://www.kriengsak.com/issues/csr-3> [in Thai]
- David, Fred R. (2007). *Strategic Management* (11th ed.). New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Drucker, Peter F. (1979). *Management: Task, Responsibility, Practices*. London: Pan Book.
- Eisner, E. (1976). Educational connoisseurship and criticism: Their form and function in educational evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 39(2), 192-193.
- Glickman, Carl. D., Stephen P. Gordon & Jovita M. RossGordon. (2010). *Super Vision and Instructional leadership* (8th ed.). Boston, USA: Pearson Education Inc.

Gulick, L., & L. Urwick. (Eds.). (1939). *Paper on the Science of Administration*. New York: Institute of public Administration, Columbia University.

International Organization for Standardization. (2010). *ISO26000: Guidance on social Responsibility International Standard*. Geneva. International Organization for Standardization.

Institute Social Business. (2013). *Corporate Social Responsibility for Sustainability of Organization*. The Stock Exchange of Thailand. [in Thai]

Kanchanawasri, S. (2011). *Theory of assessment* (8th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]

Keeves, P. J. (1988). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon Press.

Kotler, P., & Lee N. (2005). *Corporate Social Responsibility*. Doing the Most for your Company and your cause. Hoboken, New Jersey. Canada: John Wiley & Sons, Inc.

Kotler, P., & Lee, N. (2005). *Corporate Social Responsibility*. New Jersey: John Willey & Sons.

Kruengkrai, Y. (2017). The development of educational institution management model with social responsibility of schools under the local government organization. *Journal of Peace Studies, MCU*, year 6 Issue 4. (October-December 2018), 1784-1795. [in Thai]

Leekul, P. (2015). *Development of Social Responsibility Indicators of Secondary Schools In Eastern Region Under Office of Basic Education Commission*. (Doctoral dissertation, Burapa University). [in Thai]

MacMillan, J. H., & Schumacher, S. (2001). *Research in Education. A Conceptual Introduction* (5th ed.). Boston: Longman.

- Mattkarutjit, M. (2010). *Local education management: by community For the Thai community and society*. Bangkok: Bookpoint. [in Thai]
- Post, J. E., Lawrence, A. T., & Water, J. (2005). *Business and Society: Corporate Strategy, Public Policy, Ethics*. Boston: McGraw-Hill/Lrwin.
- Powpa, N. (2011). Study of State and Problems of Personnel Administration In Schools Under Municipalities. *Phra Pradaeng, Samut Prakan Province Journal of Electronics Education. OJED*, 7(1), 1924-1938. [in Thai]
- Rattanamook, S. (2011). *School Management with Social Responsibility Managing SR School*. Bangkok: Office of the Graduate Studies of Volunteers Thammasat University. [in Thai]
- Robbins, Stephen P. (1990). *Organization Theory: Structures, Designs, and Applications* (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Runcharoen, T. (2014). *Professionalism in Educational Management*. Bangkok: Kawfang. [in Thai]
- Saenmanoch, O. (2014). *Social Responsibility of school administrators under Pathum Thani Educational Service Area Office, Area 2*. (Master's thesis, Valaya Alongkorn Rajabhat University in royal patronage). [in Thai]
- Schermerhorn, J. R. (2008). *Management* (9th ed.). NJ: John Wiley & Sons, Inc.
- Secretariat of Council Education. (2008). *Report on Organization Local Administrative Organization Education Year 2008*. Bangkok: Ploen Studio Company Limited. [in Thai]
- Sergiovanni, Thomas J., et al. (1992). *Educational Governance and Administration* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Sornsuwan, R. (2014). *Journal of Veridian E-Journal*, Year 7, No. 2 Humanities Social Sciences and Arts (May-August 2014), 813-825. [in Thai]

- Thongborisut, P. (2016). *The Development of Social Responsibility Indicator of Schools Under Office of Primary Education Service Area*. (Doctoral dissertation, Valaya Alongkorn Rajabhat University in royal patronage). [in Thai]
- Thongkhachok, T. (2013). *Corporate social responsibility of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand*. (Doctoral dissertation, Prince of Songkha University). [in Thai]
- United Nations. (2012). *From Rio to Rio + 20: Progress and challenges since the 1992 Earth Summit*. In Rio de Janeiro: United Nations Conference on Sustainable Development (Fact Sheet). Brazil: UNCSD 2012.org.
- United Nations Development Program (UNDP). (2015). *GOVERNANCE*. [Online]. Retrieved March 28, 2015, from <http://mirror.undp.org>
- Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2010). *Strategic Management and Business Polycy: Achieving Sustainability* (12th ed.). Boston: Pearson.